

Warszawa, dnia 9 lutego 2010r.

Skarżący:

Podejrzany (spr.

– Prokuratura Rejonowa Ł.)

G K

ul.

Reprezentowany przez

Adwokata Romana Giertycha

(nr wpisu na listę adwokatów WAR 1719)

Kancelaria Adwokacka

Ul. Nowy Świat 35 lok. 4

00-029 Warszawa

Trybunał Konstytucyjny

Al. Szucha 12 A

00-918 Warszawa

Skarga konstytucyjna

I.

Zaskarżam przepis: **art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego** (Dz. U. z dnia 4 sierpnia 1997 r., Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) zarzucając mu naruszenie przepisów art. 2 oraz art. 41 ust.1, art. 52 ust. 1 i ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim:

- pozwala na takie jego rozumienie, które umożliwia zobowiązanie osoby oddanej pod dozór policyjny do powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami i powstrzymywania się od przebywania w danym miejscu,

albowiem jest on niezgodny z art. 2 oraz art. 41 ust.1, art. 52 ust. 1 i ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

i wnoszę o stwierdzenie, iż art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) w zakresie, w jakim umożliwia takie jego rozumienie, które umożliwia zobowiązanie osoby oddanej pod dozór policyjny do powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami i powstrzymywania się od przebywania w danym miejscu, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 41 ust.1, art. 52 ust. 1 i ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

II.

Zaskarżam przepis: **art. 156 § 5 w zw. z art. 156 § 5a w zw. z art. 159 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego** (Dz. U. z dnia 4 sierpnia 1997 r., Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) zarzucając mu naruszenie przepisów art. 2 oraz art. 45 ust. 1 oraz art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim:

- uzależnia, w toku postępowania przygotowawczego, udostępnienie akt i umożliwienie sporządzenie ich odpisów i kserokopii, podejrzanemu i jego obrońcy, w tym części akt będących podstawą zastosowania lub wniosku o zastosowanie wobec podejrzanego środków zapobiegawczych, od zgody prowadzącego postępowanie przygotowawcze, przy równoczesnym braku określenia przesłanek w jakich sytuacjach prowadzący postępowanie może odmówić udostępnienia tej części akt, tak jak to ma miejsce w art. 156 § 5a kpk, którego zastosowanie powinno zostać rozciągnięte również na sytuacje określone w art. 156 § 5 kpk, tj. sytuacje dotyczące stosowania innych środków zapobiegawczych niż tymczasowe aresztowanie oraz przy równoczesnym braku możliwości sądowej kontroli tej decyzji organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze,

albowiem jest on niezgodny z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 oraz art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

i wnoszę o stwierdzenie, iż art. 156 § 5 w zw. z art. 156 § 5a w zw. z art. 159 kpk w zakresie, w jakim umożliwia prowadzącemu postępowanie przygotowawcze arbitralne, nie uzależnione od wystąpienia żadnych ustawowo określonych przesłanek, odmowę udostępnienia akt i umożliwienie sporządzenia ich odpisów i kserokopii, podejrzanemu i jego obrońcy, w tym części akt będących podstawą zastosowania wobec podejrzanego środków zapobiegawczych, przy równoczesnym braku możliwości sądowej kontroli tej decyzji, jest niezgodny z art. 2 oraz art. 45 ust. 1 oraz art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

Uzasadnienie

UZASADNIENIE FAKTYCZNE

Ad. I.

W dniu .10.2009r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. wydał **postanowienie** o: zastosowaniu względem G K , na podstawie art. 249, 250 § 4, 266, 271§1, 272, 275 i 277 kpk, środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji wraz z nakazem powstrzymywania się od kontaktów z pracownikami M Sp. z o.o. i przebywania na terenie M Sp. z o.o.

Na powyższe postanowienie Prokuratora **zażalenie** wniósł m.in. obrońca podejrzanego G K – adw. Roman Giertych.

Zażalenie obrońcy zostało rozpoznane w dniu grudnia 2009r. i **postanowieniem** Sądu Rejonowego w Ł. Wydział Karny (sygn.akt) utrzymano w mocy zaskarżone postanowienie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy uznając zasadność i prawidłowość zastosowania środka zabezpieczającego polegającego na zastosowaniu „dozoru policji wraz z nakazem powstrzymania się od kontaktów z pracownikami M Sp. z o.o. i przebywania na terenie tego podmiotu” wskazał m.in. iż „katalog obowiązków wynikających z dozoru, zgodnie z art. 275 § 2 kpk nie jest zamknięty, zaś ograniczenia swobody narzucone podejrzanemu tymże środkiem, muszą mieścić się w granicach niezbędnych do wykonywania dozoru.”

Postanowienie to jest **prawomocne**, zażalenie na nie nie przysługuje. Postanowienie to **doręczono** obrońcy podejrzanego G K - adw. Romanowi Giertychowi w dniu 21 stycznia 2010r.

Ad. II.

W dniu .10.2009r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ł. wydał **zarządzenie** o odmowie udostępnienia akt sprawy podejrzanego G K i dokumentów M Sp. z o.o. obrońcy podejrzanego - adwokatowi Romanowi Giertychowi w sprawie powołując się na treść art. 156 § 5a ustawy z dnia 6

czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego. Wniosek obrońcy dotyczył akt i dokumentów, na podstawie których zastosowano wobec podejrzanego G K środki zapobiegawcze.

Na powyższe zarządzenie Prokuratora **zażalenie** wniósł obrońca podejrzanego G K – adw. Roman Giertych.

Zażalenie obrońcy zostało rozpoznane w dniu listopada 2009r. i zarządzeniem Prokuratora Rejonowego w Ł postanowiono m.in. zmienić zarządzenie z dnia .10.2009r. o odmowie udostępnienia akt sprawy w ten sposób, że postanowiono udostępnić podejrzanemu i obrońcy następujące karty akt sprawy zawierające opinie biegłych: , i , , a w pozostałym zakresie zarządzenie o odmowie udostępnienia akt sprawy utrzymać w mocy.

W uzasadnieniu zarządzenia Prokurator wskazał m.in. iż wobec G K tymczasowe aresztowanie nie jest stosowane i że przepis art. 156 § 5a kpk ma umożliwić podejrzanemu prawo do obrony w sytuacji zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Obrońcy udostępniono więc jedynie część akt w takim zakresie w jakim według Prokuratury uzasadniało to obronę podejrzanego na etapie stosowania wobec niego środka zapobiegawczego w postępowaniu przygotowawczym.

Zarządzenie Prokuratora Rejonowego w Ł z dnia .11.2009r. o zmianie zarządzenia z dnia .10.2009r. jest **prawomocne** w przedmiotowym zakresie, zażalenie na nie nie przysługuje. Postanowienie to **doręczono** obrońcy podejrzanego G K - adw. Romanowi Giertychowi w dniu 27 listopada 2009r.

UZASADNIENIE PRAWNE

Ad. I

Artykuł 275 § ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.; zwana dalej kpk) zawiera regulację dozoru policyjnego jako środka zapobiegawczego. Zgodnie z treścią tego przepisu:

"Art. 275. § 1. Tytułem środka zapobiegawczego można oddać oskarżonego pod dozór Policji, a oskarżonego żołnierza - pod dozór przełożonego wojskowego.

§ 2. Oddany pod dozór ma obowiązek stosowania się do wymagań zawartych w postanowieniu sądu lub prokuratora. Obowiązek ten może polegać na zakazie opuszczania określonego miejsca pobytu, zgłaszaniu się do organu dozoru w określonych odstępach czasu, zawiadamianiu go o zamierzonym wyjeździe oraz o terminie powrotu, a także na innych ograniczeniach jego swobody, niezbędnych do wykonywania dozoru."

Zasadniczym celem zastosowania dozoru policji jako środka zapobiegawczego jest ograniczenie swobody podejrzanego po to, aby regularnie kontrolować i egzekwować pozostawanie tej osoby do dyspozycji sądu lub prokuratury.

W art. 275 § 2 kpk ustawodawca wymienił jedynie przykładowe obowiązki, jakie mogą zostać nałożone na oskarżonego w tym trybie, na co jednoznacznie wskazuje końcowe brzmienie tego przepisu „a także na innych ograniczeniach jego swobody, niezbędnych do wykonywania nadzoru”.

Obowiązek taki może więc stanowić każde ograniczenie, pod warunkiem jednak, że jest niezbędne do skutecznego wykonywania dozoru policji. Policja zaś na bieżąco czuwa, by podejrzanym wypełniał nałożone na niego obowiązki, których z kolei realizacja ma stanowić zabezpieczenie, swoistego rodzaju gwarancję, że oskarżony będzie w każdym czasie do dyspozycji sądu lub prokuratury. W praktyce więc istota dozoru sprowadza się przeważnie do tego, iż jest on środkiem mającym na celu zapobieżenie ucieczce podejrzanego i jego ukrywaniu się.

Wśród przykładowych obowiązków osoby oddanej pod dozór art. 275 § 2 kpk nie wymienia zobowiązania do powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami czy też powstrzymywania się od przebywania w określonym miejscu. Trudno też wskazać, dlaczego i jak tego typu zobowiązania miałyby być „niezbędne do wykonywania dozoru”. Wydaje się, iż ustawodawcy, konstruującemu otwarty katalog obowiązków, chodziło raczej o tego typu obowiązki, jak określenie częstotliwości zgłaszania się podejrzanego na policję, zakaz wychodzenia w porze nocnej, zakaz nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających, określenie zasad kontaktowania się podejrzanego z organami procesowymi itp.

Obowiązki, o których mowa w art. 275 § 2 kpk powinny być stosowane w sposób umiarkowany, tak aby dozór policyjny nie przekształcił się ze środka zapobiegawczego w środek o charakterze represyjnym.

Obowiązki te nie mogą więc przybrać postaci rodzaju szykan, uniemożliwiających oskarżonemu zwykle wykonywanie swych obowiązków, zwłaszcza w zakresie pracy, ani w inny sposób utrudniać mu w istotny sposób normalnego funkcjonowania, normalnego życia. Obowiązki te powinny koncentrować się na realnym zapewnieniu możliwości nawiązania kontaktu z oskarżonym, tak aby ten w każdej chwili mógł stawić się na wezwanie właściwego organu procesowego.

Wszelkie ograniczenia wolności powinny być ustanawiane tylko w ustawie i tylko gdy są one konieczne w demokratycznym państwie (zgodnie z treścią art. 31 ust.3 oraz art. 52 ust.3 Konstytucji RP). Tego typu ograniczenie jest przewidziane wprost np. w wielu miejscach w kodeksie karnym czy też w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.) w art.14 ust.2, zgodnie z którym: „W razie opuszczenia lokalu, o którym mowa w ust. 1, ograniczenie przewidziane w art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) może także polegać na powstrzymaniu się od kontaktu z pokrzywdzonym w określony sposób.”

Jednakże w treści art. 275 § 2 kpk próżno doszukiwać się podstawy do tego typu ograniczeń wolności osobistej podejrzanego, jak tego dopuścił się Prokurator w ww postanowieniu o zastosowaniu wobec G K środków zapobiegawczych, zwłaszcza iż G K jest w dalszym ciągu pracownikiem M Sp. z o.o., zaś postanowienie o zastosowaniu wobec niego środków zapobiegawczych nie określa okresu, nie określa daty końcowej ich stosowania.

Dozór policyjny o którym mowa w art. 275 kpk nie może być też *de facto* środkiem karnym, uregulowanym w art. 41a kodeksu karnego, który wprost umożliwia nałożenie na skazanego m.in. obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, który to obowiązek może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego oznaczonego organu w określonych odstępach czasu. Jednakże środek karny z art. 41a kk jest instytucją prawa materialnego i wszelkie rozszerzające analogie i próby zastosowania rozwiązań w nim przewidzianych do sytuacji określonych w art. 275 kpk są niedopuszczalne, zwłaszcza iż obydwa przepisy pozostają na gruncie prawa karnego, gdzie niedozwolona jest wszelka rozszerzająca interpretacja przepisów na niekorzyść oskarżonego. To samo dotyczy środka karnego przewidzianego w art. 41b kodeksu karnego, tj. zakazu wstępu skazanego na imprezę masową.

Tego typu środków jak nakazanie powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami czy nakazanie powstrzymywania się od przebywania w danym miejscu, nie wymieniono – nie przewidziano w ogóle w rozdziale 28 kpk dotyczącym środków zapobiegawczych.

Wskazać należy, iż w kpk, w art. 276 oraz w art. 277 przewidziane są takie środki zapobiegawcze jak zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu, nakazanie powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów a także orzeczenie zakazu opuszczania przez oskarżonego kraju, który może być połączony z zatrzymaniem mu paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu. Jednakże żaden z tych przepisów nie daje podstaw do zastosowania wobec podejrzanego takich środków jak nakaz powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami czy przebywania w danym miejscu.

Ustawodawca może wprawdzie przewidzieć i wprowadzić takie ograniczenie wolności jak zobowiązanie oskarżonego lub podejrzanego do powstrzymywania się od kontaktów z określonymi osobami i powstrzymywania się od przebywania w danym miejscu, jednakże nie czyni tego w związku z przepisem pozwalającym na oddanie oskarżonego/podejrzanego pod dozór policyjny. Do takiego ograniczenia wolności może dojść tylko w sytuacji przewidzianej i określonej przepisami prawa, szczególnie regulującymi przesłanki podjęcia tego typu decyzji (tak aby uniknąć sytuacji, w której organ prowadzący postępowanie przygotowawcze może oskarżonemu zakazać praktycznie wszystkiego co uzna za stosowne), czego w treści art. 275 kpk nie można się doszukać.

Takie rozumienie, taka interpretacja i takie zastosowanie przepisu art. 275 § 2 kpk, jak to dokonane przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł _____ oraz Sąd Rejonowy Ł _____, nie znajdujące *de facto* podstawy w treści art. 275 § 2 kpk i nie mogące być zastosowane na podstawie tego przepisu, prowadzi do takiego, niczym nie uzasadnionego ograniczenia swobody i wolności osobistej podejrzanego, które nie jest niezbędne do realizacji obowiązku dozoru i nie ma żadnego związku z wykonywaniem przez Policję dozoru, co stanowi naruszenie przepisów art. 2, art. 41 ust.1, art. 52 ust. 1 i ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ad. II.

Artykuł 156 § 5 kpk określa zasady udostępniania akt m.in. stronom i ich obrońcom w postępowaniu przygotowawczym, przez podmiot prowadzący to postępowanie, statuuje zasadę, iż udostępnienie tych akt jest możliwe tylko za zgodą organu prowadzącego postępowanie, przy czym przepis ten nie wskazuje żadnych przesłanek, uzasadniających odmowę udzielenia takiej zgody przez organ. Regulacja ta odnosi się m.in. do sytuacji, w

której wobec podejrzanego/oskarżonego zastosowano środek zapobiegawczy inny niż tymczasowe aresztowanie, co ma być uzasadnione m.in. treścią dowodów znajdujących się w aktach postępowania przygotowawczego.

Z kolei artykuł 156 § 5a kpk zawiera regulacje zasad udostępniania podejrzanemu i jego obrońcy części akt postępowania przygotowawczego w związku z wnioskiem lub postanowieniem o zastosowaniu lub przedłużeniu tymczasowego aresztowania. Zgodnie z treścią tego przepisu:

"§ 5a. W toku postępowania przygotowawczego podejrzanemu i jego obrońcy udostępnia się akta sprawy w części zawierającej dowody wskazane we wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania oraz wymienione w postanowieniu o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania. Prokurator może odmówić zgody na udostępnienie akt w tej części tylko wówczas, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że narażałoby to na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pokrzywdzonego lub innego uczestnika postępowania, groziłoby zniszczeniem lub ukryciem dowodów albo tworzeniem dowodów fałszywych, groziłoby uniemożliwieniem ustalenia i ujęcia współsprawcy czynu zarzucanego podejrzanemu lub sprawców innych czynów ujawnionych w toku postępowania, ujawniałoby prowadzone czynności operacyjno-rozpoznawcze lub zagrażałoby utrudnieniem postępowania przygotowawczego w inny bezprawny sposób."

Natomiast art. 159 kpk reguluje tryb zaskarżania zarządzeń o odmowie udostępnienia akt w postępowaniu przygotowawczym, przesądzając, iż takie zażalenie przysługuje stronie do prokuratora bezpośrednio przełożonego nad tym, który wydał zarządzenie o odmowie.

Istotą problemu są sytuacje w tych sprawach karnych, w których w toku postępowania przygotowawczego mamy do czynienia ze stosowaniem środków zapobiegawczych – innych niż tymczasowe aresztowanie, a w których to sytuacjach – na skutek decyzji organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze - brak dostępu do akt sprawy chociażby w części zawierającej dowody wskazane w postanowieniu o zastosowanie środków zapobiegawczych, uniemożliwia podejrzanemu skuteczną obronę, albowiem zaskarżony przepis art. 156 § 5 kpk przewiduje możliwość odmowy udostępnienia części akt uzasadniającej postanowienie o zastosowaniu środków zapobiegawczych przy czym nie formułuje jakiegokolwiek katalogu przesłanek uzasadniających odmowę udostępnienia tychże akt, zostawiając w tym zakresie zupełną dowolność organowi prowadzącemu postępowanie, który zgodnie z art. 159 kpk, nie jest w tym zakresie poddany kontroli sądowej a jedynie prokuratora bezpośrednio przełożonego, co narusza również art. 45 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji.

W ocenie skarżącego orzeczenia uniemożliwiający dostęp do akt w części uzasadniającej stosowanie środków zapobiegawczych nie powinny w ogóle mieć miejsca zaś dowody których udostępnienia odmówiono podejrzanemu w ogóle nie powinny być podstawą wydania rozstrzygnięcia w zakresie zastosowania środków zapobiegawczych. Jeżeli jednak ustawodawca uznał inaczej i wprowadził taką możliwość do polskiej procedury karnej, to wskazać należy, iż takie zarządzenia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze powinny podlegać zobiektywizowanej weryfikacji, co obecnie jest niemożliwe wobec braku jakichkolwiek przesłanek, od których zależeć będzie zgoda organu na udostępnienie części akt będących podstawą zastosowania środka zapobiegawczego oraz w związku z brakiem odpowiedniego trybu zapewniającego ich bezstronną zewnętrzną kontrolę – przez sąd.

Wskazać należy, iż zaskarżony przepis art. 156 § 5 kpk narusza art. 2 oraz art. 41 ust.1, art. 52 ust. 1 i ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez umożliwienie odmowy udostępnienia podejrzanemu części akt w zakresie określonym w art. 156 § 5 kpk, poprzez swoją nieprecyzyjność i brak przesłanek, która umożliwia zbyt dowolną interpretację przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze okoliczności decydujących o wyrażeniu zgody na udostępnienie podejrzanemu i jego obrońcy części akt umożliwiających mu obronę na tym etapie postępowania. Brak precyzyjnych (a co dopiero jakichkolwiek !) przesłanek wyznaczenia zakresu dopuszczalnej ingerencji w prawo do obrony narusza zasadę prawidłowej legislacji, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem zarządzenia wydawane przez prokuratorów w powyższym zakresie mogą być utożsamiane z dowolnością, arbitralnością i całkowitą wolnością od zewnętrznej kontroli, podczas gdy Konstytucja wyraźnie wymaga (art. 31 ust.3 oraz art. 52 ust.3 a także art. 45 ust.1), aby przesłanki ograniczenia praw konstytucyjnych były wyczerpująco uregulowane w ustawie i w związku z tym mogły podlegać zobiektywizowanej weryfikacji.

Zgodnie z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą przestrzegania przez prawodawcę zasad poprawnej legislacji niedopuszczalne jest stanowienie prawa, które daje organowi je stosującemu zbyt daleko idącą i trudną, czy też momentami nawet niemożliwą (na skutek braku jakichkolwiek kryteriów), do bezstronnej i obiektywnej weryfikacji dowolność zwłaszcza w zakresie ograniczenia fundamentalnych, konstytucyjnych praw i wolności, zwłaszcza o tak podstawowym charakterze jak prawo do obrony, zwłaszcza w sprawach karnych.

Zaskarżony przepis art. 156 § 5 kpk wprowadza ograniczenie konstytucyjnego prawa do obrony, w trakcie postępowania przygotowawczego. Art. 42 ust. 2 Konstytucji RP stanowi m.in. iż „Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania.”

Prawo do obrony jest nie tylko fundamentalną zasadą procesu karnego, ale także fundamentem demokratycznego państwa prawnego, którego ograniczenia podlegają ocenie pod kątem art. 31 ust. 3 oraz art. 52 ust.3 Konstytucji, który to zawiera katalog przesłanek

dopuszczających ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności, a które to powinny być interpretowane w sposób ścisły.

Odmawianie dostępu do akt w sposób szczególny wkracza w sferę prawa do obrony. Zaskarżony przepis art. 156 § 5 kpk pozwala organowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze na dowolność i arbitralne uniemożliwianie podejrzanemu dostępu do części akt w tak istotnej sprawie, jak stosowanie środków zapobiegawczych. Nie gwarantuje to kontradiktoryjności postępowania i nie zapewnia tzw. równości broni stron tj. organu prowadzącego postępowanie i podejrzanego.

Podejrzany lub jego obrońca, który zamierza złożyć środek odwoławczy od postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego, dysponuje co prawda treścią postanowienia oraz jego uzasadnieniem, ale są one częstokroć bardzo lakoniczne i enigmatyczne, ograniczając się niejednokrotnie do wskazania ustawowych przesłanek takiego orzeczenia. Nie umożliwia to w sposób wystarczający realizacji prawa do obrony w sytuacji zastosowania środka zapobiegawczego, w tym celu konieczne jest bowiem zapoznanie się przez podejrzanego z częścią akt, uzasadniającą takie postanowienie, na które organ prowadzący postępowanie się powołuje a które nie są znane podejrzanemu.

Wskazać należy, iż skuteczność, a niekiedy nawet możliwość obrony przed postanowieniami o zastosowaniu środka zapobiegawczego uzależniona jest od każdorazowego orzeczenia organu prowadzącego postępowanie, opartego na jego subiektywnym przekonaniu czy w danej sytuacji zachodzi czy też nie zachodzi potrzeba udostępnienia podejrzanemu i jego obrońcy części akt umożliwiających obronę, co może prowadzić do podejmowania tego typu decyzji w sposób uznaniowy i dowolny, a przez co także uprawnienie to może być nadużywane.

Ponadto wskazać należy, iż przepis **art. 156 § 5a kpk** reguluje przesłanki na podstawie których prokurator może odmówić udostępnienia części akt sprawy w części zawierającej dowody wskazane we wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania lub wymienione w postanowieniu o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania jednakże tylko w przypadku wystąpienia przez prokuratora z wnioskiem o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania oraz w razie wydania postanowienia o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania. Brzmienie tego przepisu przesądza więc, iż **ma on zastosowanie tylko do sytuacji stosowania najpoważniejszego środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowe aresztowanie**. W przekonaniu skarżących przesłanki wymienione w art.156 § 5a kpk, niezależnie od tego jak można oceniać sposób w jaki zostały zredagowane, nie powinny być ograniczone tylko do wypadków stosowania tymczasowego aresztowania, ale również powinny mieć zastosowanie przy orzekaniu innych środków zapobiegawczych, a więc również w sytuacjach określonych w art. 156 § 5 (w zw. z § 5a *a contrario*).

Przepis art. 156 § 5 kpk dotyczy władczych form działania organów państwowych wobec obywatela i jego konstytucyjnych praw, powinien więc być sformułowany w sposób wyłączający jakąkolwiek dowolność i uznaniowość oraz obejmować jedynie takie sytuacje, takie przesłanki, które są absolutnie niezbędne biorąc pod uwagę kryteria określone w art.31 ust. 3 oraz art. 52 ust.3 Konstytucji RP.

Podejrzany i jego obrońca powinni mieć prawo wglądu do tej części akt postępowania przygotowawczego, które stanowią uzasadnienie postanowienia organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, tak aby podejrzany miał realną a nie jedynie iluzoryczną możliwość efektywnej obrony i podważenia zasadności zastosowania wobec niego środków zapobiegawczych. Zapewnić to może jedynie katalog precyzyjnych i jednoznacznych przesłanek, możliwych do weryfikacji we właściwym trybie, uzasadniających odmowę udostępnienia akt w sytuacjach określonych w art. 156 § 5 kpk, których to w chwili obecnej niestety brakuje w kodeksie postępowania karnego.

Powyższe rozważania są o tyle istotne, iż art. 159 kpk wyłącza sądową kontrolę zarządzenia prokuratora odmawiającego udostępnienia podejrzanemu lub jego obrońcy akt sprawy w części zawierającej dowody wskazane w postanowieniu o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz wymienionych w postanowieniu o zastosowaniu takiego środka, co może naruszać art. 2 oraz art. 45 ust. 1 oraz art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Roman Giertych
PROKURATOR

W tych okolicznościach skarga jest zasadna.

Załączniki:

- 1) pełnomocnictwo dla adw. Romana Giertycha,
- 2) 4 odpisy skargi wraz z załącznikami,
- 3) kopia postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł z dnia
.10.2009r. (sygn.akt) o zastosowaniu względem G K
środków zapobiegawczych,
- 4) kopia postanowienia Sądu Rejonowego w Ł Wydział Karny
(sygn.akt) z dnia grudnia 2009r., utrzymującego w mocy zaskarżone
postanowienie prokuratora z dnia .10.2009r.,

- 5) kopia zarządzenia Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł z dnia .10.2009r. w sprawie , o odmowie udostępnienia akt,
- 6) kopia zarządzenia Prokuratora Rejonowego w Ł z dnia listopada 2009r., w sprawie , o zmianie zarządzenia z dnia .10.2009r. o odmowie udostępnienia akt,
- 7) Ponadto wnoszę o dołączenie akt sprawy o sygnaturze – prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Ł